



LEGE

**cu privire la protecția socială și juridică a militarilor și a membrilor
familiilor lor, a cetățenilor care trec pregătirea militară**

Nr.970-XII din 17.03.92

* * *

Abrogat: 30.09.2005

[Legea R.Moldova nr.162-XVI din 22.07.2005](#)

CUPRINS

Capitolul I

ASIGURAREA DREPTURILOR ȘI LIBERTĂȚILOR POLITICE

[Articolul 1.](#) Drepturile și libertățile politice

[Articolul 2.](#) Dreptul confesional

Capitolul II

ASIGURAREA DREPTURILOR SOCIALE

[Articolul 3.](#) Asigurarea inviolabilității persoanei

[Articolul 4.](#) Dreptul la muncă

[Articolul 5.](#) Dreptul la odihnă

[Articolul 6.](#) Dreptul la ocrotirea sănătății

[Articolul 7.](#) Dreptul la învățătură

[Articolul 8.](#) Dreptul la asigurarea de stat

[Articolul 9.](#) Dreptul la asigurare materială

Capitolul III

ASIGURAREA PROTECȚIEI SOCIALE A MEMBRILOR FAMILIILOR DE MILITARI

[Articolul 10.](#) Dreptul la protecție socială

[Articolul 11.](#) Dreptul la ocrotirea sănătății

[Articolul 12.](#) Dreptul la învățătură

[Articolul 13.](#) Dreptul la plăți de compensare

[Articolul 14.](#) Dreptul de plasare în câmpul muncii

[Articolul 15.](#) Alte tipuri de protecție socială

Prezenta Lege stabilește normele de protecție socială și juridică a militarilor Forțelor Armate ale Republicii Moldova și a membrilor familiilor lor, a cetățenilor care trec pregătirea militară, inclusiv a efectivului rezervei chemat la concentrare și a cetățenilor care trec pregătirea militară obligatorie în centrele de instrucție ale Ministerului Apărării.

Ofițerii activi și ofițerii de rezervă ai Armatei Sovietice care au dobândit cetățenia Republicii Moldova și sînt încadrați în statele Forțelor ei Armate beneficiază de drepturile și libertățile prevăzute de prezenta Lege.

Factorii de decizie vinovați de încălcarea legislației privind protecția socială și juridică a militarilor și a membrilor familiilor lor, a cetățenilor care trec pregătirea militară poartă răspundere în conformitate cu legislația.

Capitolul I

ASIGURAREA DREPTURILOR ȘI LIBERTĂȚILOR POLITICE

Articolul 1. Drepturile și libertățile politice

Militarii și cetățenii care trec pregătirea militară au dreptul de a participa la referendumuri, la alegeri și la alte acțiuni politice, beneficiind totodată de toate celelalte drepturi și libertăți politice ale cetățenilor, stabilite de legislație. Militarii nu pot fi membri ai vreunui partid ori vreunei alte organizații social-politice.

Militarul care satisface serviciul militar prin contract, indiferent de grad militar și de funcție, are dreptul de a candida pentru o funcție electivă în organele puterii de stat. El va comunica faptul acesta comandantului (șefului) nemijlocit și va fi degrevat de obligațiile de serviciu pentru perioada campaniei electorale, fără a fi eliberat din funcție, și i se va păstra salariul conform gradului militar. În cazul în care militarul va fi ales în funcție electivă în organul puterii de stat, el se va elibera din rîndurile Forțelor Armate. După expirarea termenului de aflare în funcție electivă, va putea fi reangajat în serviciu militar în conformitate cu Legea despre obligațiunea militară și serviciul militar al cetățenilor Republicii Moldova.

Articolul 2. Dreptul confesional

Militarii și cetățenii care trec pregătirea militară au dreptul de a profesa orice religie și de a practica ritualuri religioase în afara orelor de program.

Capitolul II

ASIGURAREA DREPTURILOR SOCIALE

Articolul 3. Asigurarea inviolabilității persoanei

Militarilor și cetățenilor care trec pregătirea militară li se garantează inviolabilitatea persoanei, ce constă în apărarea specială a drepturilor și demnității lor personale de către stat.

Arestarea militarului sau a cetățeanului care trece pregătirea militară pentru infracțiuni de drept comun sau în alt temei se face în modul prevăzut de legislația de procedură penală, iar arestarea pentru contravenții disciplinare se va opera în conformitate cu Regulamentul disciplinar al Forțelor Armate.

Articolul 4. Dreptul la muncă

Timpul aflării în Forțele Armate a militarilor și a cetățenilor care trec pregătirea militară se va include în vechimea totală și specială neîntreruptă în muncă. În această perioadă ei nu au dreptul să lucreze în cumul. Statul garantează plasarea în câmpul muncii (de regulă, după specialitate) a militarilor trecuți în rezerva Forțelor Armate fără dreptul la pensie pentru vechime în muncă, în legătură cu reducerea cadrelor, din motive de sănătate sau familiale.

Articolul 5. Dreptul la odihnă

În Forțele Armate se stabilește săptămîna de lucru de cinci zile. Timpul de lucru se reglementează de orarul zilnic, care nu poate fi modificat decît de comandantul (șeful) care l-a aprobat. Pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu în afara orelor de program, comandanții (șefii) sînt obligați să acorde militarilor și cetățenilor care trec pregătirea militară recuperări pentru odihna în alte zile.

În timpul satisfacerii serviciului militar prin contract militarilor li se acordă în mod obligatoriu concediu anual plătit cu o durată de cel puțin 30 de zile.

La decizia comandantului (șefului) unității, militarilor li se pot acorda, ca stimulare, concedii suplimentare plătite și concedii din motive familiale.

Modul de acordare a concediilor pentru militari se stabilește de Ministerul Apărării și se aprobă de Guvern.

Costul drumului, pentru deplasare la odihnă și retur, se achită militarilor din contul Ministerului Apărării.

Articolul 6. Dreptul la ocrotirea sănătății

Militarii și cetățenii care trec pregătirea militară beneficiază de gratuitatea asistenței medicale calificate în instituțiile medicale militare ale Ministerului Apărării. În caz de necesitate, la decizia comisiilor medicale militare, militarii, cetățenii care trec pregătirea militară și persoanele cărora li s-a constatat invaliditatea de pe urma unor mutilări, traume sau răni cauzate în timpul exercitării atribuțiilor serviciului militar, pot fi tratați la instituții curative civile (private, cooperatiste sau de stat) din contul Ministerului Apărării.

Militarii care satisfac serviciul militar prin contract beneficiază de dreptul la asigurarea în condiții avantajoase cu bilete la sanatorii, case de odihnă, pensiuni și stațiuni turistice din Republică.

Drepturile (înlesnirile) prevăzute mai sus se extind asupra militarilor care au satisfăcut serviciul militar prin contract și sînt trecuți în rezervă sau în retragere pentru vechime în muncă, limită de vîrstă sau din motive de sănătate.

Modul de asigurare a militarilor cu asistență medicală și sanatorială se stabilește de Ministerul Apărării și se aprobă de Guvern.

Costul drumului pentru deplasare la tratament și retur se achită militarilor din contul Ministerului Apărării.

Articolul 7. Dreptul la învățatură

Instruirea cetățenilor în instituțiile de învățămînt militar este gratuită și se efectuează în baza contractului între ei și Ministerul Apărării.

Militarii care satisfac serviciul militar prin contract au dreptul să studieze în instituții de învățămînt la secția serală sau fără frecvență. Comandantul (șeful) este obligat să acorde militarului, în baza cererii acestuia, un concediu de scurtă durată, plătit, pentru susținerea examenelor de concurs sau a sesiunii de examene.

Militarul care a satisfăcut serviciul militar prin contract timp de 10 ani și mai mult are dreptul să studieze în instituția de învățămînt aleasă, din contul Ministerului Apărării.

Rezerviștii care se înscriu la instituții de învățămînt la secția serală și fără frecvență sînt scutiți de concentrări, în baza cererii depuse, în timpul examenelor de concurs, iar după înmatriculare și în timpul sesiunii de examene.

Cetățenilor care urmează să fie încorporați în serviciul militar în termen (pregătire militară obligatorie) și care studiază în instituții de învățămînt superior, mediu de specialitate, profesional tehnic și de cultură generală, la secția de zi și serală, li se permite amînarea încorporării pînă la absolvirea instituției de învățămînt respective.

Articolul 8. Dreptul la asigurarea de stat

Militarii și cetățenii care trec pregătirea militară sînt supuși asigurării de stat obligatoriu, în caz de pierdere a vieții sau a capacității de muncă în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu, pe o sumă egală cu suma mijloacelor bănești de întreținere pe 10 ani, din contul bugetului militar.

Modul și condițiile de achitare a sumei de asigurare se stabilește de Ministerul Apărării și se aprobă de Guvern.

Articolul 9. Dreptul la asigurare materială

Militarii se asigură complet de către stat: cu soldă, cu rație alimentară și cu echipament, din contul bugetului militar.

1. Solda.

Cuantumul soldei militarilor se stabilește de Ministerul Apărării în dependență de grad militar, funcție și de vechime în muncă. Solda de funcție minimă a militarilor care satisfac serviciul militar prin contract nu poate fi mai mică de trei salarii minime stabilite în Republică. Indexarea soldei militarilor se efectuează în conformitate cu Legea privind indexarea veniturilor bănești ale populației.

Pentru efectivul rezervei chemat la concentrare se păstrează salariul mediu la locul principal de

lucru și se acordă o remunerare bănească din partea Ministerului Apărării.

2. Rația alimentară și echipamentul.

Militarii se asigură gratuit cu rație alimentară și cu echipament în conformitate cu normele stabilite de Ministerul Apărării și aprobate de Guvern. Totodată, militarii care satisfac serviciul militar prin contract au dreptul ca, în baza cererii depuse, să primească, în schimbul rației alimentare și al echipamentului, o compensație exprimată în bani, produse sau materii prime.

3. Asigurarea cu spațiu locativ.

Militarilor care satisfac serviciul militar în termen, efectivului rezervei chemat la concentrare, precum și cetățenilor care trec pregătirea militară obligatorie, li se repartizează necondiționat spațiu locativ din fondul de cazarmă la locul de satisfacere a serviciului. Locuințele de serviciu trebuie să corespundă normelor stabilite de Ministerul Apărării și aprobate de Guvern.

Militarul care satisface serviciul militar prin contract are dreptul de-a primi, din partea Ministerului Apărării, spațiu locativ împreună cu membrii familiei sale care locuiesc cu el din momentul angajării în serviciul militar și pînă la expirarea termenului de serviciu conform contractului încheiat. În acest caz ofițerii se asigură cu spațiu locativ în termen de un an de la data semnării contractului, sergenții în termen de trei ani, iar persoanele din efectivul de soldați în termen de cinci ani de serviciu militar neîntrerupt.

În cazul în care militarului angajat prin contract nu i se acordă spațiu locativ în termenul stabilit și în condițiile prevăzute de legislație, în perioada de pînă la primirea locuinței, el are dreptul la compensarea din contul instituției în care activează a cheltuielilor pentru închirierea (subînchirierea) unei locuințe provizorii, în cuantumul prevăzut de contractul de închiriere (subînchiriere) a locuinței, dar care să nu depășească salariul de funcție al chiriașului.

În cazul vechimii de 15 ani și mai mult în serviciul militar prin contract Ministerul Apărării este obligat să acorde militarului spațiu locativ în conformitate cu normele stabilite de legislație cu drept de proprietate privată.

În cazul eliberării militarului din serviciu militar în urma pierderii capacității de muncă în timpul executării atribuțiilor de serviciu, Ministerul apărării este obligat să-i acorde la cerere spațiu locativ în conformitate cu normele stabilite de legislație sau să-i plătească o compensație bănească în schimbul suprafeței locative ce i se cuvine, indiferent de termenul de serviciu în Forțele Armate.

Modul de asigurare a militarului cu spațiu locativ se stabilește de Ministerul Apărării și se aprobă de Guvern.

4. Asigurarea cu pensii.

Asigurarea cu pensii a militarilor se face în conformitate cu Legea privind asigurarea militarilor cu pensii.

5. Dreptul la alte feluri de asigurare.

Militarii care satisfac serviciul militar prin contract au dreptul să primească terenuri, indemnizații, plăți unice, compensații bănești, asigurări, stabilite de Guvern pentru cetățenii Republicii Moldova, pe baze generale.

Militarilor din aparatul Ministerului Apărării, precum și șefilor de state majore și comandanților de unități militare, li se instalează telefoane în apartamente în termen de șase luni, iar altor categorii de militari în termen de trei ani de la data acordării spațiului locativ.

[Art.9 modificat prin [Legea nr.934-XIV din 14.04.2000](#)]

[Se suspendă acțiunea alin.2 pct.4 art.9 pentru anul 1999 prin [Legea nr.216-XIV din 12.12.98](#)]

[Se suspendă alin.2 pct.4 art.9 prin [Legea nr.209-XIV din 25.11.98](#)]

[Se suspendă acțiunea art.9 alin.5 pct.3 pentru anul 1997 prin [Legea nr.1127-XIII din 21.03.97](#)]

Capitolul III

ASIGURAREA PROTECȚIEI SOCIALE A MEMBRILOR FAMILIILOR DE MILITARI

Articolul 10. Dreptul la protecție socială

Membrii familiei militarului asupra cărora se extinde efectul prezentei Legi sînt: soția (soțul), părinții și copiii care se află în întreținerea acestuia.

Membrii familiilor de militar beneficiază de toate drepturile și libertățile politice și sociale ale cetățenilor Republicii Moldova. Dificultățile și lipsurile, condiționate de specificul serviciului militar prin contract se compensează de către stat, stabilindu-li-se privilegiile speciale.

Articolul 11. Dreptul la ocrotirea sănătății

Membrii familiei militarului care satisface serviciul militar prin contract beneficiază de gratuitatea asistenței medicale calificate în instituțiile medicale militare ale Ministerului Apărării, de asigurarea în condiții avantajoase cu bilete la sanatorii, case de odihnă, pensiuni și la stațiuni turistice din Republică din contul Ministerului Apărării.

Modul de asigurare cu asistență medicală și balneo-climaterică a membrilor familiei militarului care satisface serviciul militar prin contract se determină de Ministerul Apărării și se aprobă de Guvern.

Costul drumului, pentru deplasarea la locul de tratament și retur a membrilor familiei militarului care satisface serviciul militar prin contract, se achită din contul Ministerului Apărării.

Membrilor salariați ai familiei militarului care satisface serviciul militar prin contract se acordă concedii la locul de lucru de către conducerea întreprinderii, instituției și organizației concomitent cu concediul militarului pentru a se asigura odihna lor în comun. Pe lângă acestea, o dată pe an costul drumului, pentru deplasare la locul de odihnă și retur, li se achită din contul Ministerului Apărării.

Articolul 12. Dreptul la învățătură

Copiii de vîrstă preșcolară și școlară, în baza cererii depuse de militarii care satisfac serviciul militar prin contract, se înmatriculează în modul obligatoriu în instituții de stat pentru preșcolari și în școli de cultură generală.

Copiii militarilor care și-au pierdut viața sau capacitatea de muncă în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu se înmatriculează în mod obligatoriu în instituții pentru preșcolari, școli-internat și în instituții de învățămînt similare și se întrețin în ele din contul statului, iar după susținerea examenelor de admitere în instituțiile de stat de învățămînt superior și mediu de specialitate se înmatriculează în afara concursului și se instruiesc gratuit.

Articolul 13. Dreptul la plăți de compensare

În cazul morții violente a militarului în timpul satisfacerii serviciului militar prin contract familia lui primește din partea Ministerului Apărării un ajutor unic echivalent cu suma mijloacelor bănești de întreținere pe zece ani ale militarului și spațiul locativ în conformitate cu normele stabilite de legislație, indiferent de termenul serviciului satisfăcut de militar în Forțele Armate. În acest caz familiei lui i se stabilește o pensie pentru pierderea întreținătorului, în conformitate cu legislația.

Articolul 14. Dreptul de plasare în câmpul muncii

Membrii familiei militarului care satisface serviciul militar prin contract au dreptul prioritar la plasare în câmpul muncii în cazul transferării lui la un nou loc de lucru și la recalificare în cazul reducerii statelor sau încetării activității întreprinderii sau instituției în care aceștia lucrează.

În vechimea totală în muncă a membrilor familiei militarului care satisface serviciul militar prin contract intră și timpul aflării acestora în localitățile în care s-au deplasat împreună cu el și unde nu au avut posibilitatea plasării în câmpul muncii conform specialității lor.

Articolul 15. Alte tipuri de protecție socială

În cazul în care militarul, care satisface serviciul militar prin contract în virtutea necesității de serviciu sau la dorința sa, satisfăcută de comandament, militarul și familia sa au dreptul să-și transporte obiectele personale și casnice pe contul Ministerului Apărării.

Guvernul și Ministerul Apărării, organele de autoadministrare locală întreprinderile, instituțiile și organizațiile pot stabili și alte măsuri de protecție socială membrilor familiilor de militari.

or.Chişinău, 17 martie 1992.

Nr.970-XII.